

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE

KIADJA A DÁVID FERENC EGYLET

Alapította: Dr. BOROS GYÖRGY.

*Kilyénl Ferencz József unitárius püspök,
születeif 1835. augusztus 9.; meghalt 1928. február 19.*

FERENCZ JÓZSEF

A Dávid Ferenc Egylet is mint minden unitárius és minden magyar felsőhajt: meghalt drága püspökünk, Ferencz József. Az egyház gyásza a mi gyászunk, mert ő a Dávid Ferenc Egyletnek is dísz, büszkesége volt. Ő maga szívesen emlékezett vissza, hogy ott volt a bölcsőjénél. Mi tudjuk, hogy mindig irányító és segédkező munkatárs volt.

Egyesületünk őt választotta meg legelső tiszteleti elnökének, őt mindig ott látta az elnöki asztal mellett.

Most együtt gyászolunk az egyházzal. Együtt mondunk háladó végbucsut az elköltözött nagy férfinak, nemcsak lapunk, hanem az összes unitáriusság nevében.

Siratjuk a 92 és féléves öreg főpásztort és a 20 éves ifjut látom lelki szemeim előtt.

Körülte a hozzá hasonló ifjak serege zsi bong. Minden'k szabadságért kiált. Legtöbbje dél felé vágyakozik az új nemzeti küzdelem földjére. A szelid szemű, sugár termetű Ferencz József-re „az Ur kinyújtá kezét, megillette száját és azt mondá neki: Ime én az én ígémet adom a te szádba.“ És az ifju a földi ország szabadtása helyett a lelki ország építésére vállalkozott s 72 esztendő alatt az aranyszáju pap a maga körében a próféták és szószólók új iskoláját varázsoltá elő.

Mintha a gyermekkor véres tapasztalatai közben egy új lelki világ ábrándjai sarjadtak volna ki lelkéből a szünetlenül főlebb vágyó, tisztábban látó ifju a Dávid Ferenc tisztult hitének ujkorii jelleget ad.

Egyéniségével összhangban, a csöndes átgondolás. A kicsapongás nélküli tiszta szóoklás szerény palástját ölti magára. Az új kor új szellemében szól. Bátorsággal lépik mestere, Jézus nyomdo-kaiba, s az amerikai nagy apostol, Channing evangéliumát, főpásztoraival Krizával, bevezeti a XVII-ik század megbénító krisztológiája helyébe.

Új élet, új reménység hajnalhasadása dereng az unitárius vallás egén. A 300 éves mult tragikus nagyszerűségeit az ifju pap Dávid Ferenc hősies alakja körül látja meg. Hangja elhallszik az alföld rónáira s a magyar főváros megnyitja kapuit az unitárius szóok előtt. Diadalai tetőpontjára egyháza emeli föl. Az új szellemet kívánó unitáriusok püspökjükké avatják. Körülte mindenütt új áldozó készség a hazai testvérek között, és még ma is hullámozó lelkesedés a külföld unitáriusai körében.

Kolozsvár városa az unitárius és más szabadelvű keresztények Mekkájává magasztosul és Ferencz József lesz az egész világ unitáriusainak pátriárkája.

A művészek Jézusa az ő szenvedő arcával, sudár természetével, Ferencz Józsefben hű mintában valósult meg. Testi betegsége sokszor kényszerítette panaszkodni, de az a kitartó lelki energia, az a lankadatlan munkásság, amely utolsó lehelletéig egy pillanatra sem szakadt meg, olyan embert rögzített meg benne, aki előtt mindig hódoló tisztelettel hajoltunk meg.

Ferencz Józsefet legnagyobbunk láttuk szónoki egyéniségében. Kolozsvár híres szónokával, Nagy Péterrel, méltán hasonlították össze. A lassan gördülő gondolatokat lebilincselő bájjal ruházta föl szépcsendő hangja.

A szónok mellett jelentkezik az egyházi vezér. Rendkívül hosszú püspöksége alatt kevésszer volt oka állása tekintélyére hivatkozni. Mindazok akik hivatali társai voltak és egész egyháza a tisztelet teljességével fogadták rendeleteit és kívánságait.

A tisztelet és elismerés valóságos acélpáncéllá szilárdult személye körül. A hűséges izraelita nem közeledett több áhitattal a Nebo hegyen álló Mózeshez, mint az unitárius, és amellett minden magyar Ferencz Józsefhez.

Ha szabad volna így szólnom, azt mondanám, bizonyos divináció övezte körül pátriárkái homlokát és egyéniségét. Az a határtalan türelem, mellyel viselte e 90 éves főpap a testi bántódást, mindenkinek intésül szolgálhat a megpróbáltatások idején.

Az ember értéke az olyan egyéniségekben éri el legmagasabb mértékét, amilyen volt a mi nagy halottunk!

Őt a mindig tartó testi gyengeség soha sem térítette el az élet egyenes ösvényéről. Ő tudta, hogy akit Isten szenvedéssel és csapással meglátogat, azt megis vigasztalja.

A mi nagy halottunk vigasztalása és mértékfeletti jutalma a hosszú élet áldásai és örömei mellett, az emberek nagy tiszteletében és szép családjá határtalan szeretetében és gyöngédségében megmutatkozott. Isten szerette őt, tudjuk, hogy kegyesen fogja magához fogadni. Nyugodjék békében.

Dr. B. Gy.

A vég kezdete.

Pár héttel ezelőtt püspök urunk gyöngélkedni kezdett. A kollégium folyosóin, vagy az utcán unitáriusok, ha összetalálkoztak, meg-megálltak beszélgetni. „Hallottad, a főfisztelendő ur beteg.” Senki sem hitte azonban, hogy ez a betegség a végnek kezdete volna. Hiszen hosszú életén át annyiszor betegeskedett ez a törékeny testü, de sziklalelkű főpásztor minden betegsége után olyan friss erővel gyűjtötte ismét magához az élet csiráit, hogy rosszra gondolni senkinek sem jutott eszébe. Hanem ezuttal ugylátszik az Úr végtelen bölcsessége másképen határozott. Napról-napra rosszabb és rosszabb hírek jöttek. Az orvosok komolyan aggódtak, sőt titokban is mondtak már életéről. Hanem azért a püspök ur egész a leg-

utolsó napig nem adta át magát az utolsó utat megelőző elfáradásnak. Titkárai mindennap eljártak betegágyához, referáltak a fontosabb ügyekről s a püspök ur aláírta az ügyiratokat.

Szombaton, február 18-án este az orvosok szomorúan jelentették ki: Nincs remény többé. A rákövetkező éjjel a beteg mellett felváltva virrasztott Dr. Gyergyai Árpád orvosprofesszor, a püspök ur közeli rokona és Kovács Kálmán, ki mint keresztfia és titkára az utolsó évtizedekben állandóan mellette és érte élt. A vasárnapra virradó hajnal aztán pontot tett a fenségesen hosszú és magasatosan szép élet munkája, fájdalmai, örömei és reményei után. Ferencz József püspök ur 1928 február 19 hajnali 1/26 órakor meghalt.

A vasárnap délelőtti istentiszteletre összegyűlt hívek megdöbbenve értesültek a halálról s lelkükben néma, majd hangosan iskitörő zokogással figyeltek Dr. Kiss Elek megrázóan szép egyházi beszédére. Templomozás után Egyházi Képviselői Tanácsunk rendkívüli ülést tartott, hol a két főgondnok vezetésével nagy számban jelentek meg a Tanács tagjai. Dr. Boros Györgynek püspökhelyettesé és Csifó Salamonnak jegyzővé való meghívása után a Tanács intézkedett a végtisztesség megtételére vonatkozóan.

Közben a városban is elterjedt a püspök halálának híre s a kolozsvári magyarság, mely majdnem három emberöltőn keresztül hozzászokott az unitáriusok püspökében jobb énjét, sóvárgásainak és küzdelmeinek megtestesítőjét látni, — megilletődve zarándokolt a Kossuth Lajos-utca elejére, hogy a templomon és a püspöki palotán lengedező gyászlobogókról a hír valódiságát megállapítsa.

Kedden d. e. 11 órakor Csifó Salamon theologiai tanár elbucszattatta a halott püspököt attól a háztól, hol annyi évek fáradtságos küzdelmei között menedékként kereste fel őt nemcsak az unitáriusok, de az erdélyi magyarság minden őrállója. Aztán Kovács Kálmán, Mikó Lőrincz dr., Hadházy Sándor, Kiss Elek dr., Lőrinczy Zoltán és Szentiványi Sándor átvitték a drága halott koporsóba zárt tetemét a templomba. Ettől az időtől kezdve állandóan négy-négy theologus és a hadtestparancsnokság által kirendelt diszörség őrizték a ravatalt egészen a temetés órájáig. Szerdán d. e. 10 órától 1 óráig fogadta a két főgondnok és Boros Gy. püspökhelyettes az egyház nevében, Dr. Ferencz József bankigazgató, a megboldogult fia, a gyászoló család nevében, a különböző testületek részvétnyilatkozatait. Ideiktatjuk a részvétüket kifejező testületek és magasabb személyiségek neveit, mert ez a lista hílen fogja illusztrálni az ország minden körének, társadalmi és felekezeti különbség nélkül megnyilvánult gyászát püspökünk elhunytá felett.

Február 22-én d. e. 10—1 óra közt a templomban kifejezték részvétüket:

Erdélyi Református Egyházkerület Igazgató Tanácsa. Vásárhelyi János püspökhelyettes, Ugron István főgondnok. — Sulyok István püspök Királyhágóntúli egyházkerület nevében, Csernók Béla főjegyző. — Kolozsvári unitárius egyházközség. Ürmösi Károly es-

peres. — Görög kath. egyház. Dr. Pandrea főesperes. — Romániai Kegyesrend. Dr. Patay József rendfőnök. — Magyar lutheránus egyház (zsinatpresbiteri) Frint Lajos superintendens, Nikodemusz Károly főesperes. — Ref. teologia igazgatósága: Dr. Tavaszy Sándor. — Országos Magyar Párt: Gr. Bethlen György. — Emke: Sándor József. — C. F. R. Igazgatósága: Hosszu igazgató. — Kolozsvári kollégium igazgatósága: Dr. Gál Kelemen. — Unitárius Irodalmi Társaság és Keresztény Magvető szerkesztősége: Vári Albert al-elnök, szerkesztő. — VI. Hadtest parancsnoksága: Pop Danilá hadtestparancsnok. — Kolozsvári lutheránus egyházközség: Alberti lelkész. — Kolozsvári neolog zsidó egyházközség: Dr. Eisler Mátyás, főrabbi. Izraelita Nőegylet. — Erd. Irodalmi Társ.; Dózsa Andre elnök. — A külföldi államok consulai: angol, olasz, cseh, francia, magyar, osztrák, német. — Kolozsvár város: Mihali polgármester. — Erdélyi Kárpát Egylet és E. M. E. természettudományi szakosztálya: Dr. Szádeczky Gyula egyet. tanár. — A kormány és Cluj vármegye képviseletében: Dan Parten prefect, Simu subprefect. — Administrația Financiară: Dimitriu administrator. — Róm. Katholikus Státus Igazgató Tanácsa: Jósika Gábor br. — Minerva irod. társaság: Dr. Vékás Lajos. — Gör. keleti püspökség nevében L. Curea tanácsos. — Magyar Lutheránus Nőegylet: Özv. Török Sándorné és Dr. Höntz Kálmánné. — Nemzeti Kaszinó: Jelen Gyula dr. — K. K. A. S. E. sportegylet: Leitersdorfer elnök. — Orth. zsidó hitközség: Dr. Sebestyén József elnök. — Gör. kel. Teol. Akadémia. — Kisebbségi újságírók szervezete: Nyirő József. — Unitárius Lelkészkör: Kovács Lajos elnök. — Unit. theologiai Akadémia: Dr. Kiss Elek dékán. — Erdélyi Múzeum Egylet: Dr. Gyalui Farkas ny. egyet. könyvtárigazgató. — Romániai Magyar Kisebbségi Nők központi titkársága: Br. Huszár Pálné. — Kolozsvári Magyar Zenekonzertatórium: Dr. Weress Ferenc. — Dávid Ferenc Egylet: Gálfi Lőrinc. — Felügyelő gondnoki kar: Váradí Aurél dr. — Kereszturi kollégium: Gálfalvi Sámuel igazgató. — Aranyosszék nevében: Lőrinczy Dénes esperes. — Szigligeti Irodalmi Társaság nevében: Perédi György főtitkár, egyh. tan. afia.

A részvénytárgyak szövegét nem közöljük le, mert a Keresztény Magvető külön kiadásában mindezek találhatóak lesznek. Egyedül Gálfi Lőrincz, theol. tanár részvénytárgyát adjuk itt közre, ki a Dávid Ferenc Egylet és az Unitárius Közlöny nevében beszélt.

Méltóságos Egyházi Képviseelő Tanács! Gyászoló család!

A Dávid Ferenc Egylet képviseletében jelentünk meg itt, hogy kifejezzük mi is részvétünket. Ennek az együletnek sok könnye hull ennél a nagy ravatalnál és még sokkal több tagjának sóhaja emelkedik ma az eget urához, azoknak sóhaja, akik testileg nincsenek itt, de lelkileg velünk együtt gyászolnak. A Dávid Ferenc Egylet több mint negyven évvel ezelőtt alakult meg a vallásos

és erkölcsi élet ébresztésére és terjesztésére, és az elhunyt egyházi fejedelem annak kezdettől fogva alapító tagja, odaadó munkása és tiszteletbeli elnöke volt. Ezért nagy ami gyászunk, mélyen érzett a mi veszteségünk és részvétünk. Amikor a tisztelet, a hála, az áldozat, az imádás, a szeretet meglankadott az emberek fiai között, mi ezeknek a művelésére egyesültünk nem mint vezetők és hatalomra vágyók, hanem mint munkások, mint küzdők, szenvedők és áldozók. Ezért mi az elhunyt vezér emlékét is leghívebben őrizzük meg, mert az ő céljainak megvalósítására törekszünk odaadással és önfeláldozással. Elhunyt nagy vezérünk élete egyik legnagyobb büszkeségének tartotta és hirdette, hogy amikor az elmúlt század második felében az elnyomatás megszűnése után, országunkban és egész Európában felsütött a szabadság napja, ő támasztotta fel Dávid Ferencet, a vallási szabadságnak ezt a nagy vértanuját. Még most is fülemben csengenek csaknem négy évtizeddel ezelőtt az evangéliumból vett biztató szavai: „Ne félj, kicsiny sereg, mert tetszett a ti Atyátoknak, hogy nektek adja az országot.“ Mi munkálunk tovább a feltámasztott vértanu lobogója alatt elhunyt vezérünk utmutatása szerint és ezzel őrizzük az ő emlékezetét Isten országának eljövételére.

Több vidéki egyházközség tagjai ezután bejöttek a nagy halott temetésére. A torockóiak festői viselete és a székely nadrág, rövid zeke tarkították a gyászba öltözött férfiak és asszonyok seregét.

Részvétáviratok és iratok:

Duca belügyminiszter. — Városi tanács. — A kvári ref. egyházközség. — E. K. E. — Gör. kel. érsekség. — Marianum. — Sulyok ref. püspök. — Magyar Színház. — Teutsch szász lut. püspök. — Erd. Irod. Társ. — Kvári hidelvei ref. egyhk. — Miron és Buzdugan régensek. — Miron patriarcha. — Pacha Ágoston temesv. r. k. püspök. — Mayer nagyvár. r. kat. apost. korm. — Frint aradi magyar lut. szuperint. — Magyarországi unitárius egyház. — Emke. — Ravasz László püspök. — Daianu gör. kath. esperes. — Francia konzul. — Angol konzul. — Tanügyi inspectoratus. — Ref. igazgatótanács. — Olasz konzul. — Izr. neolog hitközség. — Majláth püspök. — Lepadatu vall. ü. miniszter. — Anghelescu közokt. miniszter. — Lapkiadó R.-T. — Osztrák konzul. — Monostori ref. lelk. — Róm. kath. status. — Piarista-rend. — Budapesti D. F. E. — Ref. Theol. Akadémia. — Romániai Magyar Dalosszövetség. — Boromissza szatmári r. kat. püspök. — Iklandi keblí tanács. — Baritu Liceul igazgatóság. — Amerikai unitáriusok (Józan). — Gallus V. és Fr. Gyalu. — Dr. Czákó József B.-pest. — Debreceni unit. egyházközség. — Hangya. — Condrea tordai prefektus. — Willer képviselő. — Minerva bizt. intézet. — Dr. Veress Ferenc. — Dr. Lang Frigyes professzor. — Br. Szentkeresztly Béla. — Maniu Gyula. — Magyar Párt parlamenti csoportja. — Kisgyörgy Imre.

olthévízi lelkész és neje. — Jakabffy Elemér. — Mezőgazdasági Bank. — Dr. Kecskeméti nagyváradí főrabbi. — Első Erdélyi Ált. Biztosító Társ. — Dr. Elekes Domokos. — Br. Villani, követ. — Drummond. (Anglia) — Bukaresti magyar diákság. — Fogarasi egyh. község. — Ugron Jánosné. — Gr. Horváth-Tholdi Rudolf. — Bölöni egyh. község. — Roşiu revizor, Cluj. — Váró Béni kalotaszegi ref. egyh. megyei főgondnok. — Dr. Mikó Gábor. — Kolozsvári Iparos Egylet. — Zentai ügynök. — Dr. Taglich Samu. — Holbach Ede M.-vásárhely. — Gombos Béni Kolozsvár. — Gál Ernő Dicsőszentmárton. — A.-boldogfalvi ekg. — Pop László e. tan. Udvarhely. — Magyar ref. egyet. konvent. — Dr. Baltazár tiszántúli ref. e. ker. püspöke. — Mátrai János bpesti piarista házfőnök. — Dr. Berzeviczy Albert M. Tud. A. elnök. — Dr. Makkai Sándor erdélyi reform. püspök.

A temetés.

Szerdán, 22-én, már mindjárt ebéd után óriási tömeg verődött össze az unitárius templom körül, ellepve a széles Kossuth Lajos utcát. A kiküldött diszszázad, valamint a kirendelt csendőrség tartotta fenn a rendet, a templomba csak a különböző testületek küldöttségeit és a temetésre hivatalosakat engedve be. Így is zsúfolásig megtelt a nagy befogadóképességű templom. Pontban 3 órakor kezdetét vette a gyászszertartás. A különböző dalárdák éneke után Dr. Boros György, püspökhelyettes, felment a szószékre és megható imában bucsuzott el a halott főpásztortól. Utána Dr. Varga Béla, theologiai tanár tartotta meg a gyászbeszédet. A mélyhatású, szép beszédet olvasóink a Keresztény Magvetőben olvashatják, mely, mint már említettük, külön kiadásban hozza az összes beszédeket. Még egynehány szomorú gyászének Kolozsvár legjobb dalárdáinak ajkairól, s aztán megindult a temetési menet, hogy utolsó útjára kísérje Ferencz Józsefet. A menetben ott voltak az összes küldöttségek, melyek délelőtt részvétüket fejezték ki. Kivülök még a következő testületek vettek részt: Bogdan Duica, egyetemi rektor és Dr. Kristóf György az egyetem nevében. Mihai rendőrprefektus az államrendőrség nevében. Pakleseanu kultuszminiszteri államtitkár a kormány nevében. Gróf Bánffy Miklós, Trefán Leonard, a Szent Ferenc-rend főnöke rendtársaival, Garda Kálmán, Dr. Müller Jenő és Dr. Szent-Iványi Árpád a Hangya nevében, Dr. Janovics Jenő a kolozsvári Magyar Színház tagjaival, a Marianum, valamint az összes helyi magyar főiskolák tanulóifjúsága és tanári kara. Vidékről mintegy 60 lelkészünk, azokivül felügyelő gondnokaink és — különösen az Aranyos-körből vidéki hiveink is szép számmal jöttek be és csatlakoztak a gyászmenethez. A menetet aztán körülözlönlötte a kolozsvári magyarság, melynek soraiban társadalmi és felekezeti különbség nélkül ott volt mindenki, akit csak betegség, vagy más körülmény meg nem akadályozott az eljövételben. Egy század csendőrség tartotta fenn a rendet, hogy a tolongásból származó

valami incidens meg ne zavarja a nagy halott utolsó útjának szépségét és méltóságát. Az utvonalat a város előzékenysége tisztára takarította már kedden; a villany- és gázlámpákon fekete tüll fogta fel a fény erősségét, hogy ezzel is jelezze a város gyászát. Az óriás kigyóhoz hasonló menet végre elhagyta a templom vidékét.

A hegyre épült kolozsvári temetőkertnek majdnem a csucsán, sejtelmesen zúgó fenyőtűk alatt kapott örök nyugvóhelyet Ferencz József. A család tagjai, — kivéve feleségét, az ősz nagyasszonyt, kinek szive nem birta egész a sirig kísérni édes életépárját — körülállották még egyszer elköltözött fejüket. Most már nem tanácsot kérni tőle, nem jóságos és meleg szeretetében örvendezni, hanem utolsó „Isten hozzád“—ot mondani neki. Dr. Ferenczy Géza, egyházunk idősebbik főgondnoka elbucsuzott tőle az egyház nevében. Dr. Csiky Gábor az amerikai és angol unitáriusok gyászüzenetét hozta. Gvidó Béla esperes pedig a papság nevében utolsó imát tartott felette.

Aztán leeresztették az érckoporsót, virágok, koszorúk halmát szórták rá, s utána tompán, dübörögve megszólaltak a koporsóra zuhanó fagyos föld-göröngyök intései: Menjetez haza, immár ő a mienk!

Ott feküdt hát lent Ferencz József, s mi fájó szívvel, meg-rázva és kérdően révedtünk utána. Ha ő is, ő is csak oda jutott, mi értelme akkor a mi fáradásunk, vágyunk és reményeink csatáinak?

A hazafelé özönlő tömeg között ott láttuk Hadházy Sándor egyházi pénztárosunkat, amint fekete párnán vitte haza Ferencz József magas kitüntetéseit. A román és a volt magyar állam legmagasabb kiténtetései voltak azok, melyek egy hosszú élet sikeres munkálkodásainak eredményeképpen küldettek neki. S így van az, bizony! Ferencz József nagy püspökünk testét hideg, fagyos rögök őrzik féltékenyen. Hanem a tettei s azokban megnyilvánult meleg, forró lelke visszajött velünk ebbe a fárasztó, sokszor rideg, de mégis vágyak, álmok, jóságok és nemességek vívódásainak meleg világába. Ezek itt is maradnak velünk, buzdítani, bátorítani, követésre hivatgatni. Azért hát gyászoljuk meg Ferencz Józsefet, mert az ő kedves, jóságos patriarchai alakját látni, szavát hallani nem fogjuk többé. Am ne higyjük, hogy elvesztettük őt. Velünk marad a lelke most és mindörökké, amíg csak az unitáriusok emlékezni, szeretni és hinni el nem felejtenek.

Sz. I. S.

oo
Sz.: 355/428.

Pályázati hirdetés.

A magyarsárosi unitárius felekezeti elemi iskolánknál szervezendő 2-ik tanítói, illetve tanítónői állásra pályázatot hirdetnek az állami elemi iskolai segédtanítói javadalmazással. Pályázati kérések E. K. Tanácshoz közvetlenül adandók be f. évi március 15-ig.

Cluj-Kolozsvárt, 1928. febr. 26.

Dr. Boros György, püspökhelyettes.

TŰZHELY MELLETT

Az Isten Igéje.

A lét lényegének kellős közepében örök csirájában álmodik az Ige.
Mindig volt, mindig van, mindig lesz s az idő, hogy megsemmisítse nem
[fér közelibe.

Álmodik az Ige gyönyörű álmokat, mik valóra válnak a nagy minden-
[ségben.
S tündöklőn hirdetik Isten jelenlétét a föld göröngyein s fenn a tiszta
[égben...

Messzenéző szemmel az Igének Atyja belebámul mélyen évezredek közé
S keresi az élet forgatagaiban a lelkes embert ki egészen az övé.
Megtalálja ott a küzdők táborában, fájó szívvel nézván lelkek vergődését
S amíg észreveszi a nemes szív maga, önmagában hordja Istennek Igéjét.

Nagy szenvedések közt, fájdalmak mezején születik az Ige s válik való-
[sággá...
Válik a világnak örömmizentté s a lankás völgyekben gyönyörű virággá.
Az Isten Igéje bátor és kitarító, nem fél, el nem csügged, nem támad és
[nem sért
S a földi téreken tusakodók között ő a békéltető, nem szereti a vért.

Ő viszi el Ámost Béthél közelibe s keresi vele a tiszta igazságot,
Hözseáznak ő szól szomorúságában, midőn nem találja el a házasságot.
Szerető gyengédség általa születik s családi melegség az ő kivánalma ;
Hűséggel van tele az ő országának minden kicsi rögje, bérce, völgye,
[halma...

Mikeás szavában az irgalmat szólja, irgalomról beszél s Istenimádásról;
Hisz az irgalmatlan szörnyű pusztítás közt nemes szívé ember nem
[beszélhet másról.

Templomban ültében Ézsaiás előtt szent lesz a hivatás, amelyre küldetik...
Megtisztult ajkáról szent ígét hallgatnak ezeréves küzdők, hisz nekik
[szól, nekik...

Kerub szárnyainak páros csattogása,
Próféta — látomás — Istennek áldása.

Ez Ige élteti Jeremiás lelkét s vezet a veszélyek tömkelegén által;
Ézékiel szíve ettől felbuzdulva, utazik éjszaka országokon által.

Foglyok ezereit ez Ige táplálja, a reményt a szívben ez éteti mindég.
E nélkül ez a föld szomorúság lenne s magad elkárhozott vadállatnak
[hinnéd.]

Jézus ez igének volt a szószólója, ettől nyerte szive szelid bátorságát.
Ennek a hatalmas lángoló ereje szórta el általa az ember jóságát...
Ettől tért meg egykor Saul s lett apostol, Jézus Krisztusnak egy buzgó
[követője.
Ki vissza nem fordult, mert lélek hajtotta, ösztökélte folyton, hogy menjen
[előre.]

Az Isten igéje Dávid Ferencnek is osztályrészül jutott szorgos életében
S követői között hányan elepedtek, hogy általuk, bennük ez az Ige éljen.

Igy maradt reánk drága örökségül emberről emberre évszázadokon át;
Egyházunk békéjét felvirágoztatta s megtalálta nálunk hőnn szeretett
[honát.]

Dicsóult püspökünk, nagy Ferencz Józsefünk ennek az igének volt prédí-
[kátora.]

S mivel szenvedéssel telve e századok, meg is értette őt sóhajtozó kora.
Az Isten Igéje Isten akarata... s Isten akarata a mi feladatunk.
Ezért kell küzdenünk, ezért kell szenvednünk s szeretnünk az Istent, ha
[élünk ha halunk.]

Testvérek, magyarok, Isten gyermekei, föl bátran a szívvel, soha se
[féljetekek...]

Ferencz József lelke és áldott emléke küzdelmeitekben legyen ti veletek !

Jó Atyánk, szent Igéd igaz erő,
Mely által életünk felemelő...
Mutasd meg számunkra munkaterünk,
Lélekben Tehozzád esedezünk ! Ámen.

Dr. Kiss Elek.

Még csak egy félév az élet...

(Folyt. és vége).

— Milyen otthon felállításáról beszélgettetek? — kérdezte Balogh minden más kérdezősködést megelőzve.

— Egy napközi otthon felállításáról volt szó, — felelte a tiszteletes, ki nem akarta felizgatni a beteget megdöbbenése észrevételével, — hol gyerekeinket elhelyezhessük, míg a felnőttek mezőre járnak munkaidőben. De már azt hiszem, tárgyaltan is ez a tervezgetés, mert nem tudjuk előállítani a hozzá szükséges anyagi eszközöket...

Balogh Istvánnak tűz lopózott az arcára, a szemei csillogtak s egész lényén valami nagy elhatározás melegítő, lobogó hatása látszott.

— Én megadok hozzá mindent, ami csak kell. — Mondta s aztán hozzátette az elámult és rájabámuló férfiak hallgatása közben. — Legyen ez az otthon Isten előtt az én eddig eltékozolt életem bocsánatkérése.

Senki sem válaszolt szavaira, csend lett. Kis idő múlva felállott a kurátor, mert az egyházközség kurátora volt a vastagabb hang tulajdonosa s odalépve Balogh Istvánhoz, őszinte hangon mondta neki: Isten is megfogja áldani ezért az elhatározásáért. Ő köszönje meg, ha mi nem tudjuk elég szépen megköszönni...

Egy hét múlva szorgos munkálkodás kezdődött a régi Balogh portán. A nagy udvar egyik sarkában állott a kasznári lak, gazda nélkül, mert már régen nem folyt itt igazi gazdálkodás. A megkopott épületet most kijavították s a szobákat lakható állapotba helyezték. Balogh István, mintha semmi baja sem lett volna, egész nap ott időzött a dolgozók között. Tanácsolt, bátorított, rendezkedett, mintha egész életében egyebet sem tett volna, mint napközi otthonokat rendezett volna be falusi gyerekek számára. Nem telt bele három hét s az új napközi otthon megkezdte működését. A kihalt porta megnépesült, vidám, hancurozó gyerekhad lepte el minden szegletét s míg csak a nap le nem ment s a munkából megtérő szülők haza nem vitték gyermekeiket, Balogh István ott ténfergett a játszó gyerekhad körül egész napokon át. El-elnézte vidám mókáikat, életerős, viruló arcocskáikat s az ő fakó, beesett arcára is új szín gyült a tavaszi napsütésben. Katica volt az otthon melengető napsugara. Senki sem tudott úgy bántani a gyerekekkel, hirtelen támadt vitákat úgy elintézni, a játéokban megsebzett lábakat bekötözni, mint ő.

És így munkában, vigságban, napsütésben és hirtelen jött elkomorlyodások árnyékaiban három szép hónap elszaladt...

V. FEJEZET.

Megujult az egész Balogh porta. Mintha egy tündérmesze végig húzta volna aranyfátyolát az egész régi, roskaatlagos kurián, úgy megváltozott minden. S nem is drága városi pallér vagy kőmíves-had cselekedte ezt a nagy változást. Onnan telt ki az egész a faluból. Adósságot sem kellett felvenni a nagy átalakításokra. Kített kevésből. Igaz, hogy csak meszelt falai lettek a régi udvarháznak, de lám, ki hitte volna, hogy így még jobban mutat! A kert sem rafinált városi kertész remeke s nem disznővények diszítik, hanem karalábé, hagyma, murok, mert hiszen a napközi otthon vidám gyermekseregének ültetése, gondozása alatt készült. Kell a zöltség, mert ebédet minden gyerek ott kap, mikor az iskolából hazatér. Egyszóval semmi sem drága, semmi sem fényűző s mégis olyan

lelket gyönyörködtető lett minden a Balogh portán rövid négy hónap alatt,

Balogh István kint ült egy nap úgy, mint a másikon az oszlopos, magas verandán, onnan szemlélve a falut, meg a játszadozó gyerekeket. Az áldott nap tele kékben ontotta sugarait a beteg megsápadt, halvány arcára, mely mintha szinesedni kezdett volna az utóbbi időben. Általában nem sok oka volt panaszra Balogh Istvánnak. Gyenge volt az igaz, de egyébként semmi más baja nem volt. Evett jóízűen, mint egy farkas, ami nem is lehetett volna másképen, hisz a tiszteletesék házánál kosztolt, melynek nem kisebb művész, mint Katica, volt a szakácsnője. Nem enni, annyi lett volna, mint halálosan megsérteni ezt a napsugárból és jókedvből összeszótt, aranyos boszorkányt; megsérteni pedig dehogyan is akarta volna Balogh István. Egyedül a lelken rágódó sejtelem okozott kellemetlen órákat és annak a félévnek, azaz most már csak pár hónapnak a tudata, amely után mindennek vége fog lenni. Hanem hát, ilyen az ember! Mindent megszokik, mindenhez hozzátörődik, még a halál gondolatához is. Utóbbi időben Balogh István megszünt aggódni az életéért s ha néha felhő borult az arcára, az inkább az eljövendő bizonytalanság, mint a haláltól való félelem miatt támadt.

Egyik nap, szép napsugaras délelőttön, kocsizörgés zavarta fel álmódosításából. Városi bérkocsi hajtott be az udvarra s egy ismerős arcú férfi tartott feléje nemsokára. Elgondolkozott: hol is látta csak ő ezt az arcot? Nem emlékezett. Ézalatt az ismeretlen feljött hozzá s ismerősként üdvözölte.

— Nem ismer még? — kérdezte.

— Bocsásson meg, kérem, az arca nagyon ismerős, de a neve nem jut eszembe.

— Dr. Bogáti vagyok, az Unió Tüdőszanatórium orvosa. Többször segédkeztem a főorvos urnak az ön kezelésénél...

— Ön az?... — Balogh Istvánban kellemetlen emlékek támadtak fel.

— Ön nem felelt leveleinkre s mi már nem tudtuk, hogy mit gondoljunk, olyan hirtelen hagyott ott minket. Most erre jártam, a szomszéd faluban volt dolgom s gondoltam, benézek ide is, megtudni, hogy van...

— Köszönöm, amint látja, meglehetősen jól... Nem panaszkodom, mert nincs is miért... Nem érzek fájdalmakat s a vég, ha jön, így visz el, nyugodtan, fájdalom nélkül és jókedvűen.

— A vég? Nem úgy néz ki ön, mint egy haldokló... Van láza?

— Bizony én nem mértem már több, mint egy hónapja...

A doktor elővette az óráját s mérni kezdte a beteg pulzusát.

— Szinte hihetetlen — mondta végül. — Alig van valami hőemelkedése... Uram, önnel csoda történt...

Megnézte még egy kissé innen és onnan, meghallgatta a hátán, a mellén s aztán komolyan ránézve, így szólt:

— Balogh István, jöjjön ön be hozzánk mégegyszer. Én garantálom önnek, hogy másodszor, mint egészséges ember fogja elhagyni a szanatóriumot.

És a csoda megtörtént. Amit nem hittek az orvosok, nem reméltek talán még a tiszteletesék sem, bárhogyan biztatták is nemes lélekkel barátjukat s amire Balogh István még gondolni sem mert, az bekövetkezett. Egy szép napon egészségesen, ha gyöngén is kissé, Balogh István másodszor is megérkezett a kis faluba. Most azonban nem kellett gyalog, magánosan kóborolnia az országúton. Egész küldöttség fogadta az állomáson s a Napközi Otthon vidám gyermekei virágot szórtak lábai elé, amint a vicinális lépcsőjéről az állomás földjére lépett. Ott voltak a falu notabilitásai is, a tiszteletessel és a kurátorral együtt és — igen — ott volt Katica is, hogy melegen, majdnem — vagy nem is „majdnem“? — könnyekkel telt szemekkel üdvözölje a haláltól visszaváltott embert. S aztán a magas, sárga futókocsin véletlenül ép Katica és Balogh István kerültek össze, amint az állomásról befelé hajtottak. Sokáig némán ültek egymás mellett, míg egyszer csak megszólalt Balogh:

— Olyan ez az egész, mint egy tündérmese...

Alvégi Kovács János házavégénél még ezt is hozzátette:

— ... És ennek a mesének maga a tündére, Katica...

Már a frissen meszelt Otthon falai is látszottak, mikor Balogh István tovább füzte a gondolatát:

— Katica, lenne maga az én jótékony tündérem egy egész életen kelesztül?...

* * *

Balogh István lett a legbuzgóbb templomjáró a faluban. Nem győzte eléggé köszönni az Istennek azt a csodálatosan nagy jótéteményt, hogy őt egy étellel, egy új étellel, így megajándékozta. S talán az is, hogy egyik vasárnapon másodmagával, Katicával a karján s vidám násznéppel együtt járult az Urnak házába, talán az is csak azért történt, hogy így többedmagával adhasson hálát az Urnak, aki nagy, aki hatalmas, de mindennekfölött szerető Édes-anya...

oo

Lelkész-csere. Főtisztelendő püspök urunk egyik legutolsó intézkedése volt Kiss Sándor kolozsi és Bölöni Vilmos székelyudvarhelyi lelkészek kicserélése egymással. Mindkét lelkész e hó utolsó napján fog új egyházköztségébe beköszönteni. Sikert és jó munkát kívánunk mindkét lelkész társunknak új örállóhelyeiken.

NŐK VILÁGA.

A Nagyasszony fátyla.

1860.

*Lányszivek álma : menyasszonyi fátyol,
Tifkos varázsu, bűvös, lenge fül...
Ifju szép máfka deli alakjára
Szűz homlokára selymesen terül.
Piruló arcát, kék szeme lángját
Lányosan rejti fátyla mögé...
Boldog örömben remegő lelke
Tünde reménység himesét szövé.*

1928.

*...„Csak alszik” – sugja szeliden
S halk nesztelenül lép tova,
Az ódon szekrényt nyitja föl,
A multat rejtette oda...
Remegő ujjal keresgél,
Míg szeme könnyei záporoz
S gyönyörűedés fájdalomára
Im' előtte a kis doboz.
Ój Istenem : a pártaszalag
És mellette a csipketül...
Lefullt fejének koronája
S ő gyászban, bűban egyedül.
„Tifkos varázsu menyasszonyfátyol
Légy bűvös, enyhe szemfedő...
68 évnek sugaras álmát
Álmodva, várjon engem Ő.”*

Kolozsvár, 1928. február 19.

Ürmösi Károlyné.

Egyleti élet és munkásság.

Beszámoló a Brassai S. emlékére tartott díszgyűlésről.

A kolozsvári Unit. Kollégium, „Ferencz József Unitárius Körének“ ifjúsága jan. hó 29-én tartotta meg az ugy erkölcsi, mint anyagi szempontokból is jól sikerült Brassai-emlékünnepelet szép-számu közönség jelenlétében. Az ünnepelet a gimn. énekkara kezdé meg „Dicsérjük az Urat“ c. énekkel s azután Gálfi Elek III. oszt. t. mond áhitatos és szívbeható imát. — A 3. számban, mintha az ünnepelet csak most venné kezdetét, Kovács Domokos VIII. oszt. „Ünnepre föl“ hívja a közönséget, Pálffy M.-nak „Brassai emlékére“ írt ünnepi ódájában, amit nagyon szép kidolgozással és nagy sikerrel szavalt el. Az ünnepelet tárgyat tulajdonképpen Kiss Sándor VIII. oszt. e kör elnöke tárja fel emlékbeszédével, amiben Brassai bác inak szinte egész nagyságát igen szépen méltatta. — Különösen nagy sikert ért el a gimn. énekkara és Apollóköre Útó Lajos igazg.-t. vezetésével. Ezekután Mikó Imre VIII. oszt. tartott felolvasást „Brassai bácsi az ifjúság barátja“ címen és Gál Dezső VII. oszt. szavalt Gárdonyi G.-tól „Levél Brassai S. úrnak“ című költeményét nagy sikerrel. — Péterfy László VIII. oszt. a „Földiekkel játszó égi tünemény“ c. novellájában bemutatja egy érettségire készülő kisebbségi diáknak az álmát, mi ugyan minden diáknak álma s mégis csak „Földiekkel játszó égi tünemény.“ — Az ünnepelet Vári Albert védnök-tanár zárta be, felhíván a közönség figyelmét a mai diákok sorsaira és ennek az ünnepeletnek magas-szatos céljaira.

Ahol az ifjúság megérti az idők szavát.

A nyikómenti két Kadács ifjúsága évtizedek óta vidékszerte ismert arról, hogy értelmes, tudni vágyik, vezetői szavára hallgat, józan-életű. Azokon a műkedvelő estélyeken, melyeket minden évben rendezni szoktak, a „Dávid Ferenc Ifjúsági Egylet“ tagjai rátermettségükkel, arról tesznek bizonyosságot, hogy nemcsak a napsugaras munkamezón, hanem a „lámpalázás“ színpadon is megállják a helyüket. Ez estélyek a nyikómente népének — egyszerű székely közönségének és intelligenciájának egyaránt — kedvenc találkozó helyei és emlékezetes estéi.

Az idei farsang is meghozta a maga ajándékát. Február 4-én lelkes közönség kacagta és tapsolta végig azt a pár órát, melyet az egylet tagjai: Rákosi Viktor és Guthi Soma nagyszerű 3 felvonásos bohózatának, a „A Tartalékos Férj“-nek előadásával betöltöttek.

Melyik szereplő volt jobb a maga szerepében? A közönség közül ki tudná megmondani?... Mind jók voltak. Ügyesek. Az

egész előadásból kiérzett a jókedv, mellyel szerepeiket vállalták, a szorgalom, mellyel előkészültek és a rátermettség, művészi érzék, mellyel azt alakították. (S ez utóbbi olyan gyakran hiányzik falusi műkedvelő színpadokról!) Annyira könnyedén mozogtak, öntudatosan beszéltek és természetesen játszottak, hogy a nézővel elfeledtették, hogy két székre tektetett gyalulatlan deszkán ül s falusi műkedvelő előadást élvez. Az összes szereplőket: Marosi Elekét, Györke Zsuzsikát, Vári Ferencet, Nemes Ilkát, Szakács Jánost, Szabó Mihályt, Incefi Ilonát, Sárdi Istvánt, Nemes Lajost, Gyöngyösi Áront, Simonfi Esztert, Györke Pétert és Márton Juliánát dicséret illeti.

Az előadást tánc követte. És az ifjuság nemes gondolkozását tükrözte a mulatság is, mely reggelig tartott. Szépen mulattak, sohasem lépve át a vig mulatás és a zajos duhajkodás határát.

Megjegyzésre méltó körülmény, hogy egyetlen-egy részeg sem akadt, aki a mulatságot zavarta volna, noha a következő nap az ujoncok bevonulása napja volt. Sőt a szereplők azt a félliter bort, amit részükre a jövedelemből jutalmul kiutalni szoktak, visszaajándékozták az egyesületnek. Csak egy ember volt, aki panaszkodott: „Dávid ur“ a kocsmáros, hogy ha még bál alkalmával is csak így megy az üzlet, ő csődbe jut . . . Némely helyen nem is mulatság, ahol részeg duhajkodás, veszekedés, verekedés nincsen; Kadácsban az a legény, akiből szesz nélkül is táncba tör a jókedv s az a „jó bál“, melynek szép emlékét sokáig hordjuk a szívünkben.

Ezzel azonban még nem mondtunk el mindent. Hátravan még a legszebb bizonyosága annak, hogy Két Kadács ifjusága megérti az idők szavát. Az a tény, hogy örülve az estély szép sikerének, az egyesület a tagok áldozata és munkássága árán összegyűjtött kis vagyonából február 11-én a Székelykeresztúri Unitárius Főgimnázium „Véndiák Alap“-ja nevelésére (egyezer) leut adományozott; templomi használatra 20 drb. énekeskönyvet ajándékozott 1100 leu értékben.

Minden ifjúsághoz beszél az idő. A mi mánk két nagy, életformáló kötelességet ír ifjúságunk elé: Legyen jókedvű. Varázsoljon mosolyt azokra az arcokra, melyekre kemény vonásokkal a gond álarcát rajzolta az élet, derítsen fényt azokba a lelkekbe, melyeknek öröme olyan, mint a visszaverődött napsugár, csak akkor mosolyog ki belőlük, ha gyermekeiket vidámaknak látja. Legyen komoly. (Komolyság és jókedv nem zárják ki egymást) Tanuljon és tudjon. Tanuljon szépet, jót és tudja azt élni. Becsülje a multat, de hallja meg a szót, mely a jövőbe mutat s építse a jövőt önmagában és maga körül.

Nyikómenti két Kadács ifjusága ez alkalommal is bizonyoságot tett arról, hogy érti az idők beszédét.

Vajha más ifjúság is, sok ifjúság, minden ifjúság megérténé, amit szól az idő. Akkor a jövő szebb, jobb, emberibb lenne, mint ma. Szép Erdély Ifjúsága értsd meg az idő beszédét!

200 leu. — További adományok Hadházy Sándor egyházi pénztáros címére, Unitárius Kollégium, kéretnek.

Egyházunk megmentésére ujabban a következő megajánlások jöttek:

Dr. Pálffy Ferencz 12.000; Báró P.-Horváth Arthur 10 000; Szathmáry Gyula, Tellmann Béla Brassó 6000; Dr. Vajda Béla 5000; Ferencz József Vajdahunyad 4000; Elekes Béla Sinfalva 2160; Dr. Gálffy Zoltán Sz.-keresztur, Járay Béla, D. Pataky Sándor, Nagy Géza állami tanító Bözödujfalu 2000—2000; Török Ferencz ny. ig.-tanító Bözöd 1800; Ifj. Gvidó Béla, Felszeghy Sándor, Jánosi József, Vajda Akos, Kovács Gyula állami tanító énekvezér Datk, Marosi Mátyás állami tanító, énekvezér, Lőrinczy Dénes Marosvásárhely, Kelemen Jenő Segesvár, Zsakó Gyula áll. tanító, énekvezér Énlaka 1200—1200; Márton András Szentmiklós, Kovács Károly és neje Marosujvár, Dr. Simó Zsigmond Nyáradszereda, Dézsi Dénes áll. tanító-énekvezér Aranyosrákos, Pálffy Akos áll. tanító-énekvezér H.-szentpál, Kádár Kálmán áll. tanító, Fazakas József Brassó 1000—1000; Pál Mihály áll. tanító Gyepes 800; Gálffy Dénes áll. tanító-énekvezér H.-Jánosfalva, Bartalis Márton énekvezér áll. tanító Városfalva, Siketes Sándor áll. tanító-énekvezér H.-ujfalu, Gyerő György Ürmös, Kisgyörgy Sándor Ujszékely 500—500; Bedő Albert, Bálint Balázs, Benedek Sándor 300—300; Dombi Mózes áll. tanító énekvezér Recsenyéd, Andrassy Sámuel áll. tanító énekvezér Hszentpéter, Gál Dezső áll. tanító énekvezér Hkeményfalva, Buzogány Elek áll. tanító énekvezér Lókod, Csegezy Márton Beszterce 200—200; Pap Dénes Székelyudvarhely 150 Leut.

Hymen. Zsakó Etuskát, Zsakó Kálmán marosvásárhelyi gondnokunk bájos leányát eljegyezte Kása Gyula Szekszárdról. A szívet kormányzó Isten vezesse ezt a két ifju szívet össze egy boldog házasság soha el nem fogyó áldásaiban.

D. Adolf Schullerus

Erdélyi protestántizmusunk egyik legjobb képzettségű theologiausa, D. Adolf Schullerus nagyszebeni ág. hitv. ev. városi lelkész, a szász evangélikus egyház püspöki vikáriusa, február hó 27-én 64 éves korában meghalt. A szász lutheránus egyház legékeesebb nyelvű szónoka s európaszerte ismert nevű tudós theologiausa volt Schullerus p. vikárius, kinek neve nemcsak szűkebb felekezetének, de Erdély tudományos szellemének is dicsőségül szolgált. Neve fenn fog maradni Erdély szép lelkeinek gallériájában.

Halálozás. Mély fájdalommal adunk hírt Fekete Pál tb. keblitanácsos, a kolozsvári egyházközségnek hosszabb ideig volt pénztárnoka haláláról, ki f. évi február hó 24-ikén az Urban elszenderült. Dr. Gál Kelemen tb. igazgató sógorát, a kolozsvári egyházközség egyik legbuzgóbb tagját gyászolja az elhunytban. — Vajda Andrásné sz. Dragosi Teréz, kolozsvári harangozónk és buzgó hívünk felesége február 27-én hirtelen elhunyt. Az életet adó és visszavevő Isten fogadja kegyesen az elköltözötteket.

Előjegyzési felhívás. Tisztelettel értesitem az „Unitárius Közlöny“ olvasóit s elsősorban a lelkészeket és tanítókat, hogy „*Humoros esetek*“ című novellás kötetem ez év április végén jelenik meg. Szeretettel kérem a szerény művecském iránt érdeklődőket, szíveskedjenek levelező lapon, vagy más módon felhatalmazást adni arra, hogy a könyvet címükre elküldhessem. Nagyobb községek lelkészeihez, tanítóhoz előjegyzési (*nem előfizetés!*) ívet készséggel küldök, ha erre biztatást kapok. A kötet terjedelme körülbelül 160 oldal, ára 120 leu lesz; izléses alakját, — ha sikerül megállapodásra jutnunk — a „Minerva“ kellőképpen garantálja. Roteni-Harasztkerek 1928. febr. 18. P. u. Oaia-Székelyvaja, Jud. Mureş. Szíves üdvözléssel Donáth László ref. lelkész.

Nyugtázás. Az egyesület pénztárába január 25-től február 23-ig rendes tagsági és előfizető díjat fizettek: Csép Anna Kolozsvár, Péter Jolán Arad, Fazakas Dénes, Miklós Pál, Kilyéni Sándor Marosludas, Nagy Géza Kolozsmonostor, Nagy József Varga, Pap György, Idős Gvidó Béla Dicsőszentmárton, Teslág Tinka, Varga Dénes Torda, Kozma Miklós Nagyajta, Taglich László Brassó 1928-ra; Gál Lajos Alsógárd, Unitárius Egyházközség, Bartalis Márton, Bartha Ferenc, Zoltán Zsigmond, Vass Elek, Sándor Albert, Jakab Ferenc, Gedő András, Gedő József, Csiki Mózes, Csepregi Ferenc, Balogh Elek, Bartha József Városfalva, Id. Tóth György Bölön, Székely Sándor Kolozsvár, Solymosi István Erzsébetváros 1927-re; Fülöp Sándor Szentmihályfalva, Iszlai Albert, Bükösi Mihály Szentgerice 1926-ra; Müller Gyula Kolozsvár, Szóke Dénesné, Szabó Rebeka Szabéd, Unitárius egyházközség Nyáradgálfalva, Ambrus Domokos Szederjes, Ambrus Géza Kolozsvár 1927—1926; K. Nagy Simon Szabéd, Rédiger Géza Nyáradgálfalva, Bölöni Vilmos Székelyudvarhely, Bajka Miklós, Özv. Kiss Ferencné Szentmihályfalva, Dr. Tóth György Budapest 1926—1927-re; Pap M. Gábor, Bató Domokos, Tamás Áron, Idős Molnár Lajos, Dimén Pál Homoródszentpál, Kereki Sámuel Szentmihályfalva 1925—1926; Bence Gábor Homoródszentpál 1923—1924-re, Imre Pál 1924—1925-re; Unitárius Egyházközség Alsóboldogfalva 1924—1928-ra; Bánffy Miklós Szentmihályfalva 1924—1926-ra; Bordi József Kolozsvár, Unitárius Egyházközség Dicsőszentmárton 1924—1927-re; Unitárius Egyházközség Désfalva és Ádámos 1924—1925-re; Bálint Balázs Kénos 1925—1927-re.

Alapító díjat fizettek: Andrási Ferenc Kolozsvár, Pálffy Károly Marosvásárhely, Péterfi Albert Székelykeresztur, Gyulai Béla Sinfalva 500—500 leut; Ince Zsigmondné Olthévíz 200 leut; Pálffy István Marosludas 300 leut; Ürmösi Károly Kolozsvár 200 leut; Unitárius Egyházközség Alsó-Felsőszentmihályfalva 259 leut; Brassai Iparos Tanoncok 210 leut. Kolozsvár, 1928 február 23-án *Gálfi Lőrinc*, pénztárnok.

.....
Alapítói díj 500 Leu, minek ellenében az „Unitárius Közlöny“ ingyen jár!

Irodalom.

Vásárhelyi János: **Egymás között.** Cikkek, előadások. A „Magyar Nép” könyvtára 22—23 számú kiadványa. Minerva, Cluj, 1927. — Talán senki sem tud komoly problémákat oly élvezhetően, érthetően, a legegyszerűbb ember lelkéhez is könnyen hozzáférhetően szavakba öltöztetni, mint Vásárhelyi János, református testvéreink püspökhelyettes főjegyzője. Olyan idöket élünk, amikor sok nehéz probléma foglalkoztatja agyunkat, még pedig nem csak elmélyülni szerető lelkünk elvont kedvteléséből, hanem mert e problémák megoldásától függ lételünk, megmaradásunk, apró gyerekeink jövődjöje. A jelenlegi viszonyok között külső segítségre nem számíthatunk, a magunk belső világát kell hát kiépítenünk, hogy a fölöttünk zugó viharok ne sujtsanak a földre. Ilyen problémákról közöl itt Vásárhelyi János 25 elmélkedést, felkínálva azokat Erdély magyarságának, hogy beszélgessenek, vitatkozzanak e problémákról e könyv alapján. Minden olvasónknak melegen ajánljuk ezt a könyvet.

Sz. I. S.

Erdélyi Szemle. Krónikás Könyv. S. Nagy László, buzgó unitárius afia, az Unitárius Naptár egyik szerkesztője, havi szemlét szerkeszt fenti cím alatt. Az érdekes és eleven riportokkal, szemlékkel bővelkedő folyóiratra felhívjuk lapunk olvasóinak figyelmét. Megrendelhető a Közlöny utján is. Egyes szám ára 10 leu.

OO

Szerkesztői üzenetek.

Több kézirat, valamint jelentés és beszámoló a jövő számra maradt helyszüke miatt. — **Figyelmeztetés.** Tekintve, hogy a Közlönyt önkéntes szerkesztők szerkesztik, kik kevés szabadidejüket fordítják e célra, *kéziratokat nem adunk vissza*, mert a le nem közölt kéziratok megörzése, szortírozása és postázása igen sok időt venne igénybe. Kérjük munkatársainkat, hogy kézírataikat másolatban tartsák meg. Minden le nem közölhető kéziratot e rovatban fogunk jelezni, hogy íróik esetleg más lapnál felhasználhassák. — Felhívjuk olvasóink figyelmét a Keresztény Magvető rendkívüli számára, melyben a temetésen elmondott beszédek fognak megjelenni.

OO

Énekeskönyvünkből az új kiadás megjelent s darabja 60 L.-ért kapható.

Szerkesztik: Dr. Kiss Elek, Pap Domokos, Pálffy Márton, Szent-iványi Sándor, Dr. Varga Béla.

Minden kézirat Szent-iványi Sándor címére Cluj Unitárius Kollégium küldendő.

Előfizetési ár: Egész évre 60 L. Magyarországra 90 L. Egyes szám ára 8 L. Akik a 60 L.-t egy összegben előre befizetik, a Dávid Ferenc-Egylet rendes tagjainak tekintetnek. Örökös alapítódíj 500 L. Minden pénz Gálfi Lőrinc egyleti pénztárhoz küldendő.

Nyomatott „Corvin”-könyvnyomdában Cluj-Kolozsvár, Str. Iorga (volt Jókai-utca) 17 sz